

Fåglar på Vänerns fågelskär – resultat från inventeringen 2025

Inventeringen av fåglar på Vänerns fågelskär genomfördes som vanligt 2025 och har som syfte att följa beståndsutvecklingen hos kolonihäckande måsfåglar (trutar, måsar och tärnor) och en del andra arter som påträffas på fågelskären. Inventeringen har genomförts årligen sedan 1994, vilket innebär att långsiktiga trender för ett flertal rödlistade och EU-listade arter kan beräknas för populationerna på Vänerns fågelskär.

Resultat

Vädret under inventeringsperioden 2025 lämnade en del övrigt att önska och det var framför allt tämligen blåsigt, vilket gjorde inventeringen mer komplicerad, men detta bedöms inte ha påverkat resultatet i någon större utsträckning. Efter fjolårets något högre siffror generellt, vände kurvan neråt för många av de kolonihäckande måsfåglarna och av de mer talrika arterna var det bara fisktärnan som räknades i höga antal. Sammanlagt noterades 22 379 trutar, måsar och tärnor på Vänerns fågelskär 2025, vilket är en mycket låg siffra i ett längre tidsperspektiv. Resultatet innebär att mer än 10 000 häckande måsfåglar har försvunnit från Vänern på ungefär 15 år. De vanligaste arterna är fortfarande, i minskande ordning, fiskmå, fisktärna, gråtrut och skratmå.

Fågelarter som är rödlistade i Sverige och/eller listade i Fågeldirektivets bilaga 1 är av särskilt intresse att följa upp inom miljöövervakningen. Klassificeringen indikeras vid respektive art där NT betyder Nära hotad, VU betyder Sårbar och EN betyder Starkt hotad. Om arten är upptagen på Fågeldirektivets bilaga 1 indikeras det med FD nedan.

Måsar (dvärgmå FD, skratmå NT, fiskmå NT)

Varken fiskmå eller skratmå har någon tydlig trend över hela inventeringsperioden eftersom de ökade kraftigt under första halvan för att sedan minska igen. Skratmåsens notering på 3 315 fåglar är den näst lägsta under hela perioden och bara startåret 1994 fanns det färre skratmåsar i sjön. Vad gäller fiskmåsen finns det också bara en lägre notering och den är från 2023 när stora mängder fiskmåsar av okänd anledning valde att avstå från häckning. Märkligt nog ökar antalet häckande dvärgmåsar i Vänern och 2025 var antalet för första gången tresiffrigt, 117 revirhävdande individer. Arten har sedan första häckningen 2003 verkligen etablerat sig i Vänern. Fåglarna var lite mer spridda än vanligt men det är fortfarande den nordöstra delen av sjön som utgör kärnområdet.

Trutar (silltrut, gråtrut VU, havstrut VU)

Trots den oväntat höga fjolårssiffran för gråtruten fortsätter trenden tydligt neråt och årets resultat på 3 602 individer är det lägsta hittills under hela inventeringsperioden. En ny lägsta notering stod även havstruten för med 373 revirhävdande fåglar och det är första gången antalet har varit under 400. Båda arterna har statistiskt säkerställda negativa trender för hela perioden och havstruten även för det senaste decenniet. En stor del av minskningen kan säkert tillskrivas sämre förutsättningar att hitta föda allt eftersom vi människor har förändrat miljön till det bättre, men frågan är när man bör bli orolig för arternas förekomst i sjön. Silltruten varierar mycket mellan åren men har en positiv trend över hela inventeringsperioden. Årets notering blev 195 fåglar, vilket är nästan 100 sämre än 2024 men nästan 50 bättre än 2023. Medelvärde för de senaste tio åren är 250 ex.

Tärnor (fisktärna FD, silvertärna FD, skräntärna NT, FD)

På lång sikt går det bra för tärnorna i Vänern, med statistiskt säkerställda ökningar hos alla tre arterna över hela inventeringsperioden. Silvertärnan har dock minskat avsevärt under de senaste tio åren och har där en signifikant negativ trend, om än inte lika stark. För fem-tio år sedan räknades omkring ett tusen silvertärnor årligen, men i år var siffran endast 574 fåglar, den lägsta noteringen sedan 2005. Fisktärnan var desto mer talrik, 6 117 individer är en stabil siffra och medelvärdet för den senaste tioårsperioden är 5 949. Den betydligt ovanligare skräntärnan ökade med ett revir sedan 2024, och 2025 fanns 15 revirhävande par i sjön. Ökningen går långsamt, ett nytt revir per år de senaste tre åren och utspridda fåglar gör att det förmodligen dröjer tills vi har kolonier av arten i Vänern.

Storskarv

Storskarven fortsatte fjolårets trend med en minskning, dock bara från 1 382 bon 2024 till 1 341 bon 2025. Det är ändå den hittills lägsta siffran sedan toppen 2007 och man får gå tillbaka till 2000 för att hitta ett år med färre häckande storskarvar i Vänern. Skarvarna häckade i 13 kolonier och den största var 281 bon. Precis som i fjol så saknades alltså riktigt stora kolonier.

Gäss och andar (vitkindad gås FD, snatterand, småskrake)

Totalt räknades 109 vitkindade gäss 2025, vilket är den näst högsta siffran hittills under inventeringens 32 år. Siffran inkluderar dock en flock på 38 individer på ett fågelskär. Långtidstrenden är tydligt positiv men arten har ändå haft en relativt modest ökning i jämförelse med många andra områden. Det fanns även ovanligt många snatteränder på fågelskären 2025, inte mindre än 75 fåglar noterades. Tidigare högsta notering var 41 ex. och medelvärdet det senaste decenniet ligger på 27 fåglar per år. Småskranken minskar däremot och för tredje året av de senaste fyra ligger summan under 400 fåglar, 2025 stannade den på 385 ex. Trenden över hela inventeringsperioden är dock fortfarande positiv.

Vadare (strandskata NT, drillsnäppa NT, roskarl EN)

Strandskatan är den vadare som har den mest stabila trenden i Vänern just nu och de 85 revir som noterades 2025 förstärker den bilden. Medelvärdet för det senaste decenniet är 78 revir och långtidstrenden är positiv. Ifjol noterades relativt få revir av drillsnäppa och i år var det ännu färre, bara 49. Åren 2018 och 2019 var resultatet över 100 revir per år men gissningsvis är det inte populationen i Vänern som har halverats, utan mer troligt att färre par finns på fågelskären. Arten har varierat mycket mellan åren, men trenden är relativt stabil över hela inventeringsperioden. Roskarlen, som för en tynande tillvaro i Vänerns skärgårdar, noterades precis som i fjol med ett revir.

Stort tack till alla inventerare och båtförare 2025!

Jan Rees, Länsstyrelsen Värmland
jan.rees@lansstyrelsen.se
010-224 73 05, 0706-73 91 24

Bilagor

1. Sammanfattning av inventeringsresultaten för Vänern åren 1994–2025.
2. Inventeringsresultat för område 1–9 år 2025.

Sammanfattning av inventeringsresultaten för Vänern åren 1994-2025

Artnamn	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Knölsvan	16	15	13	19	16	5	10	13	43	28	42	36	26	24	13	33	36	23	30	24	31	24	29	38	48	19	25	39	40	46	13	18
Sångsvan			1																		2		1	1	3		3			2	4	
Grågås	7	30	113	8	31	8	17	56	36	29	103	130	150	219	245	1164	1107	680	661	1330	128	577	380	911	3841	110	1564	251	780	116	161	1928
Kanadagås	519	648	398	345	698	474	716	533	582	714	358	283	725	402	368	677	451	470	642	392	726	335	325	331	290	299	313	334	465	225	319	611
Vitkindad gås	6	4	5	8	14	18	19	22	5	12	9	16	14	7	17	17	8	14	29	34	25	57	39	73	52	125	107	85	59	51	65	109
Bläsand	2	9	5	6	1	11	1	2			5		14	12	1	14	8	4	6	9	2		14	1			1	2			1	10
Snatterand		2	4	10	3	5	13	9	8	2	4	6	17	37	23	34	23	30	16	25	8	20	11	19	14	19	41	30	25	23	12	75
Kricka	3	3	9	1	19	22	5	2	47	5	5	5	26	89	22	30	5	24	47	59	49	32	71	31	23	19	24	46	59	40	44	38
Gräsand	107	106	130	149	94	152	208	220	128	152	161	136	207	179	127	211	182	119	150	269	127	97	180	207	118	127	123	123	217	153	81	157
Stjärtand														1																		
Ärta								1						1		1					2		1									
Skedand		2			1	1	2		2			1			2							1	2			1		1			2	
Brunand		1	1			1		4					3						2													
Vigg	7	3		11	24	40	23	29	6	24	24	40	17	46	24	19	6	31	17	40	8	45	30	26	13	25	39	31	63	42	42	47
Ejder		1				2					1	2	1	1	1		1	1	1				1	1								
Knipa	25	17	9	34	25	36	30	22	31	31	63	41	29	56	40	45	51	37	38	34	58	18	17	34	31	18	69	31	32	37	13	11
Småskrake	231	282	276	285	335	223	283	291	357	374	375	463	584	625	455	412	443	428	471	459	401	440	418	414	473	448	441	412	351	423	391	385
Storskrake	100	55	89	108	62	46	54	61	63	46	56	52	56	82	28	48	32	29	26	30	35	48	24	60	25	46	38	27	40	44	34	47
Storlom	64	61	51	37	64	59	54	50	60	60	48	63	70	70	60	58	57	42	56	42	38	52	50	66	40	70	53	46	56	59	65	60
Skäggdopping	12	23	4	15	15	7	4	31	18	22	29	32	13	23	23	17	16	19	37	69	17	25	55	57	65	64	57	77	63	63	42	30
Storskarv	288	403	579	796	958	1094	1140	1534	1647	1971	2289	2919	3139	2869	3089	2973	2874	2502**	2185	2137	1928	1555	1690	1470	1477	1479	1632	1854	1777	1898	1382	1341
Gråhäger	5	8	6	7	6	8	10	12	11	22	13	17	10	9	8	8	6	8	7	8	4	5	3	3	1							

Siffror med fet stil anger antal revirhävande individer.
Siffror med fet + kursiv stil anger antal revir.
Övriga siffror anger antal individer (utan utvärdering av ev. revirbeteende).
Endast arter som bedöms som möjliga häckfåglar på Vänerns fågelskär redovisas i tabellen.

Bilaga 1 (sid 2)

Artnamn	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sothöna									2	6	1	3	1	1	3	4		1	2	1		3	2	2	2	2	1	5		2	1	1
Trana									2	2				2					2				2	1+2		1		2			7	
Strandskata	50	67	48	65	57	68	57	58	62	66	59	68	64	60	73	54	82	76	94	87	70	76	84	85	66	78	88	72	78	69	73	85
M. strandpip			2	1	2	1			1	2	2	2	1		1	1	1	2	5	1	1		2				1			2		1
St. strandpip				1					1			1		1	1		1	2	1	1	1					1		1				
Tofsvipa				1	4		1		7	8	7	8	8	11	22	9	13	7	13	12	14	7	12	11	7	15	16	8	8	7	2	5
Storspov											1																					
Rödbena	1														1	1	1	1	1	1	1	2	2	2			2		2	1		
Drillsnäppa	68	48	48	68	85	52	63	44	72	72	75	75	105	103	71	86	89	98	86	83	90	92	74	89	103	102	85	87	74	90	69	49
Roskarl	11	12	11	9	10	4	4	9	6	3	1		1		1	2	5	1		1	1	1	3	4		1	1			3	1	1
Kustlabb	1	1	1			1		1									2													1		
Dvärgmås	5	3	16	11	94	16	1		18	1+58	2+26	6+14	8+20	8+82	5+120	8+59	15+20	15+29	22+30	22+8	40+25	35+17	75+16	32+2	47+18	24+24	64+14	63+15	91+18	85+11	74+6	117+21
Skrattmås	2134	4925	4777	5590	6521	5366	4412	3591	5845	6713	5120	7435	7789	8086	7129	7717	8624	6775	7497	6839	6933	6129	4113	5880	4924	5008	5413	4566	4325	3839	4063	3315
Fiskmås	8333	9645	9262	9364	10401	11050	10508	10264	11380	11802	10435	13975	12511	14349	11390	12313	14448	13336	14076	10753	11737	11250	9243	10604	9024	9826	9003	9135	9292	6879	9591	8058
Silltrut	75	97	102	86	149	192	131	175	200	209	187	220	268	293	234	305	287	303	297	230	195	289	218	211	244	360	297	287	253	146	294	195
Gråtrut	6556	7617	7501	7589	7867	8147	7011	7460	8283	7580	6603	6837	6112	6947	5454	6594	6952	5939	5638	4704	4837	5124	4133	4775	4349	5303	4055	4515	4036	3618	4609	3602
Havstrut	776	860	778	755	812	693	753	683	788	708	683	709	738	757	635	631	611	533	534	546	518	558	574	544	462	485	457	461	499	440	418	373
Skräntärna	2	2	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1+2	2	2	3	3	5	8	7+3	10+3	12+3	13+3	14+1	15+1
Fisktärna	3095	3024	3185	3804	3474	3095	3612	3185	4411	4553	5446	4479	5245	5880	6114	5806	5418	5288	4767	4899	6184	5165	5384	6189	6045	5654	5984	6703	6108	5585	5717	6117
Silvertärna	227	272	287	345	322	387	625	384	558	522	436	520	654	809	768	800	901	1011	891	1007	922	1008	1282	1013	907	1019	960	773	726	813	643	574
Småtärna														1	1			1														1
Svarttärna	4	2		1		1	1		2		1+1	1	3	1+4	1	1+1						1					2					2

Siffror med fet stil anger antal revirhävande individer.

Siffror med fet + kursiv stil anger antal revir.

Övriga siffror anger antal individer (utan utvärdering av ev. revirbeteende).

Endast arter som bedöms som möjliga häckfåglar på Vänerns fågelskärr redovisas i tabellen.

* I 2011 års resultat ingår en skattning (medelvärde för åren 2008-2010) av olika arters förekomst i område 1 och sydligaste delen av område 2 som inte inventerades 2011 (se dock storskarv).

** Storskarv totalinventerad även 2011.

Vänersborgsviken

Sammanfattning 2025

Art	Antal	Hane	Hona	Revir	Ej häckande
Knölsvan	5				
Grågås	10				
Kanadagås	162				
Bläsand	9	1			
Gräsand	9	3	6		
Sjööorre	1	1			
Småskrake	15	7	8		
Storskrake	21		21		
Storskarv					19
Havsörn					1
Fiskgjuse	2			1	2
Strandskata	17			11	1
Mindre strandpipare	1			1	
Kärnsnäppa					1
Storspov					14
Drillsnäppa	2			2	
Skrattmås	182				57
Fiskmås	632				89
Silltrut	18				1
Gråtrut	116				251
Havstrut	14				6
Fisktärna	110				
Silvertärna	3				
Kråka					3

Köpmannebro-Tösse skärgård

Sammanfattning 2025

Art	Antal	Hane	Hona	Revir	Ej häckande
Knölsvan	8	4	4		
Grågås	1430	1	1		
Kanadagås	121				
Vitkindad gås	45				
Snatterand	7	4	3		
Kricka	11	8	3		
Gräsand	38	22	16		
Sjöorre					2
Knipa	7		3		
Småskrake	94	45	39		
Storskrake	10		10		
Smålom					4
Storlom	20			15	7
Skäggdopping	7			4	7
Storskarv	340			157	46
Gråhäger					5
Havsörn	2				2
Fiskgjuse	2			2	5
Sothöna					1
Strandskata	19	2	2	14	4
Tofsvipa	2			1	
Storspov					7
Skogssnäppa					1
Drillsnäppa	23			20	
Skrattmås	448				38
Fiskmås	2854				158
Silltrut	46				3
Gråtrut	381				35
Havstrut	78				5
Skräntärna	2	1	1	1	
Fisktärna	509				26
Silvertärna	50				
Sädesärla	10				
Kråka	17			12	8

Lurö-Millesviks skärgård

Sammanfattning 2025

Art	Antal	Hane	Hona	Revir	Ej häckande
Knölsvan	1				
Grågås	51				
Kanadagås	33				
Vitkindad gås	13				
Kricka	5	5			
Gräsand	35	9	6		
Knipa	1		1		
Småskrake	97	44	53		
Storskrake	6		6		
Storlom	48			26	1
Storskarv				32	41
Gråhäger					1
Fiskgjuse	2			1	
Lärkfalk				1	
Strandskata	19			10	
Tofsvipa	2			1	
Brushane					1
Småspov					2
Storspov					1
Rödbena					1
Drillsnäppa	6			5	
Roskarl	2			1	
Skrattmås	132				
Fiskmås	1109				
Silltrut	11				
Gråtrut	433				
Havstrut	79				
Skräntärna	2			1	
Fisktärna	713				68
Silvertärna	73				
Korp					4

Segerstads skärgård med Kattfjorden

Sammanfattning 2025

Art	Antal	Hane	Hona	Revir	Ej häckande
Knölsvan	1				
Grågås	82				
Kanadagås	31				
Vitkindad gås	13				
Snatterand	9	5	4		
Kricka	7	7			
Gräsand	10	7	3		
Vigg	2	1	1		
Knipa	2		2		
Småskrake	36	17	19		
Storskrake	1		1		
Storlom	15			8	
Storskarv				185	104
Strandskata	17			11	
Större strandpipare					5
Tofsvipa	3			2	4
Rödbena					1
Drillsnäppa	12			11	
Dvärgmås	7				2
Skrattmås	225				3
Fiskmås	1061				94
Silltrut	36				
Gråtrut	541				7
Havstrut	25				4
Skräntärna	3			2	1
Fisktärna	479				13
Silvertärna	127				3
Småtärna					1
Stenskvätta	2				
Kråka	2			2	
Korp					4

Karlstad-Kristinehamns skärgård

Sammanfattning 2025

Art	Antal	Hane	Hona	Revir	Ej häckande
Grågås	10				
Kanadagås	66				
Vitkindad gås	11				
Snatterand	17	3	1		
Kricka	3	3			
Gräsand	33	22	11		
Vigg	32	12	2		
Knipa	1	1			
Småskrake	56	34	22		
Storskrake	3		3		
Storlom	7			5	1
Skäggdopping	7			4	
Storskarv				38	34
Duvhök					1
Fiskgjuse	2			1	
Strandskata	11			7	
Tofsvipa	1			1	2
Kärnsnäppa					1
Brushane					1
Drillsnäppa	8			6	
Dvärgmås	80				10
Skrattmås	801				21
Fiskmås	851				85
Silltrut	4				1
Gråtrut	503				6
Havstrut	68				5
Skräntärna	13			7	
Fisktärna	1552				45
Silvertärna	254				2
Svarttärna					2
Stenskvätta	2	1	1		
Kråka					2

Åråsviken

Sammanfattning 2025

<i>Art</i>	<i>Antal</i>	<i>Hane</i>	<i>Hona</i>	<i>Revir</i>	<i>Ej häckande</i>
Grågås	3				
Snatterand	15				
Kricka	4		1		
Småskrake	3	2	1		
Storskrake	1		1		
Storlom	5			3	6
Storskarv					4
Strandskata	2			2	
Drillsnäppa	1			1	
Dvärgmås	10				6
Skrattmås	184				3
Fiskmås	5				
Havstrut	2				2
Fisktärna	123				14
Kråka					5

Mariestads skärgård

Sammanfattning 2025

<i>Art</i>	<i>Antal</i>	<i>Hane</i>	<i>Hona</i>	<i>Revir</i>	<i>Ej häckande</i>
Knölsvan	4				
Grågås	162	1	1		
Kanadagås	56	1	1		
Vitkindad gås	5	1	1		
Kricka	3	3			
Gräsand	8	6	2		
Vigg	15	12	3		
Småskrake	49	19	11		
Storskrake	1		1		
Storlom	10			5	
Storskarv				551	5
Lärkfalk	1			1	
Strandskata	16			10	1
Drillsnäppa	11			7	
Roskarl					1
Dvärgmås	14				
Skrattmås	378				3
Fiskmås	245				90
Silltrut	3				
Gråtrut	777				31
Havstrut	43				3
Fisktärna	979				83
Silvertärna	14				
Kråka					2

Djurö skärgård

Sammanfattning 2025

<i>Art</i>	<i>Antal</i>	<i>Hane</i>	<i>Hona</i>	<i>Revir</i>	<i>Ej häckande</i>
Kanadagås	4				
Kricka	3				
Gräsand	1		1		
Småskrake	24				
Storlom					7
Storskarv				8	
Strandskata	6			4	
Drillsnäppa	1			1	
Skrattmås	50				3
Fiskmås	153				
Silltrut	1				
Gråtrut	68				
Havstrut	9				
Skräntärna	4			2	
Fisktärna	522				
Silvertärna	23				

Lidköpings skärgård med Kinneviken

Sammanfattning 2025

<i>Art</i>	<i>Antal</i>	<i>Hane</i>	<i>Hona</i>	<i>Revir</i>	<i>Ej häckande</i>
Grågås	183				
Kanadagås	146				
Vitkindad gås	22				
Bläsand	1				
Snatterand	27				
Kricka	2				
Gräsand	25				
Knipa	1				
Småskrake	26	6	3		
Storskrake	4				
Storlom	4			2	
Skäggdopping	9			5	
Storskarv				370	2
Gråhäger					1
Strandskata	30			18	
Tofsvipa					5
Drillsnäppa	2			2	
Dvärgmås	6				3
Skrattmås	915				1
Fiskmås	1156				50
Silltrut	76				
Gråtrut	783				2
Havstrut	55				
Skräntärna	4			2	
Fisktärna	1130				5
Silvertärna	30				
Sädesärla	1				
Kråka	2			2	9